

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Šiaulių miesto savivaldybės tarybai

I Š V A D A DĖL ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS ILGALAIKĖS 1 916,2 TŪKST. EUR PASKOLOS ĖMIMO

2023 m. gegužės 19 d. Nr. KV-5
Šiauliai

Nuomonė dėl galimybės Šiaulių miesto savivaldybei prisiimti įsipareigojimus pagal paskolos sutartį

Mes atlikome Šiaulių miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) skolinimosi galimybių vertinimą¹. Mūsų nuomone, Savivaldybės taryba, atsižvelgiant į Savivaldybės 2023 m. kovo 31 d. skolos dydį, suplanuotą 2023 metais prisiimti skolinių įsipareigojimų sumą bei teisės aktais numatytus skolos ir skolinimosi limitus, galėtų priimti sprendimą imti 1 916,2 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą investicijų projektams finansuoti.

Pagrindas pareikšti nuomonę dėl galimybės Savivaldybės tarybai priimti sprendimą imti ilgalaikę paskolą

Šiaulių miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, vadovaudamasi Vietos savivaldos įstatymo nuostatomis² ir atsižvelgdama į Savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. gegužės 10 d. raštą³, analizavo duomenis apie Savivaldybės skolinių įsipareigojimų būklę ir dydžius, vertino ilgalaikės paskolos ėmimo atitikimą Biudžeto sandaros įstatymo⁴, Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo⁵, 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo (toliau – Rodiklių patvirtinimo įstatymas)⁶, Savivaldybių skolinimosi taisyklių⁷ nuostatomis, reglamentuojančioms savivaldybių skolinimosi limitus ir tvarką, nevertinant investicijų projektų pagrįstumo.

Savivaldybės skola, vadovaujantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 str. 6 d. ir Rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 str. 1 d. 1 p., negali viršyti 60 procentų Rodiklių patvirtinimo įstatyme nurodytų tiems metams prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir paskutinių pasibaigusių metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo, 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (2022 m. birželio 30 d. įstatymo Nr. XIV-1268, redakcija su vėlesniais pakeitimais), 67 str. 1 d. 3 p.

² *Ten pat*, I, 15 str. 2 d. 21 p., 67 str. 1 d. 3 p.

³ Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. gegužės 10 d. raštas Nr. S-1737 „Dėl išvados pateikimo“.

⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 (2003 m. gruodžio 23 d. įstatymo Nr. IX-1946 redakcija, su vėlesniais pakeitimais).

⁵ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014 m. lapkričio 6 d. Nr. XII-1289 (su vėlesniais pakeitimais).

⁶ Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2022 m. lapkričio 22 d. Nr. XIV-1556.

⁷ Savivaldybių skolinimosi taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345 (2012 m. kovo 21 d. nutarimo Nr. 304 redakcija, su vėlesniais pakeitimais).

pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, sumos (1 lentelė).

Eil. Nr.	Rodikliai	Dydis, tūkst. Eur
	Limitas	60%
1	Savivaldybės prognozuojamos pajamos iš GPM pagal 2023 metų Rodiklių įstatymo 5 priedą	88 791,0
2	2022 metų pajamos iš viso*	183 607,9
3	2022 metais surinkta GPM*	84 622,1
4	2022 metais gauta valstybės biudžeto dotacijų ir Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos*	78 394,7
5	Savivaldybės 2022 metų biudžeto pajamos be pajamų iš GPM ir valstybės biudžeto dotacijų ir Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos (2-3-4)	20 591,1
6	Pajamos nuo kurių skaičiuojamas limitas	109 382,1
7	Savivaldybės skolinimosi limitas (6*60%)	65 629,3

* Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2022 m. gruodžio 31 d. ataskaitos duomenimis.

Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai 2023 m. kovo 31 d. sudarė 12 507,9 tūkst. Eur⁸, t. y. 11,4 proc. nustatyto limitu, iš planuotų 2023 metais grąžinti 4 755,1 tūkst. Eur paskolų, I ketvirtį grąžinta 1 050,8 tūkst. Eur.

Savivaldybės 2023 metų biudžete⁹ numatyta prisiimti 11 700,6 tūkst. Eur finansinių įsipareigojimų, iš kurių šių metų I ketvirtį pagal pasirašytas sutartis gauta 446,5 tūkst. Eur.

Dėl Savivaldybės biudžete numatytos skolintų lėšų sumos – 7 074,1 tūkst. Eur ilgalaikės (5 metų) paskolos – Savivaldybės taryba sprendimą priėmė 2023 m. vasarį¹⁰.

Pažymėtina, kad dėl likusios dalies – 4 626,5 tūkst. Eur – pasiskolintų ir biudžete numatytų skolintis lėšų Savivaldybės taryba sprendimus priėmė 2021 metais:

- 2021 m. vasario mėnesį – dėl 2 686,6 tūkst. Eur ilgalaikių (iki 10 metų) paskolų penkių švietimo įstaigų pastatų modernizavimui¹¹;
- 2021 m. gruodį – dėl 2 650,7 tūkst. Eur ilgalaikių (iki 10 metų) paskolų šešių kultūros, švietimo ir sveikatos srities viešųjų pastatų atnaujinimui¹², iš kurios 499,5 tūkst. Eur Šiaulių lopšelio-darželio „Ežerėlis“ pastatui modernizuoti planuojama skolintis 2024 metais, 211,3 tūkst. Eur skolintis neplanuojama dėl patikslintų darbų apimčių.

Visas minėtas paskolas, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 27 d. įsakymą Nr. D1-338 „Dėl 04.3.1-FM-F-002 priemonės „Savivaldybių viešųjų pastatų atnaujinimas“ valstybės pagalbos schemos patvirtinimo“ ir pasinaudojant UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūra (VIPA) su Lietuvos Respublikos Finansų ir Lietuvos Respublikos Aplinkos

⁸ Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Skolinių įsipareigojimų 2023 m. kovo 31 d. ataskaita, 2023 m. balandžio 17 d. Nr. 1.

⁹ Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2023 m. vasario 2 d. sprendimas Nr. T-2 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės 2023 metų biudžeto patvirtinimo“ (2023 m. gegužės 4 d. sprendimo Nr. T-199 redakcija).

¹⁰ Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2023 m. kovo 2 d. sprendimas Nr. T-35 „Dėl ilgalaikės paskolos ėmimo“.

¹¹ Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 4 d. sprendimai Nr. T-26 „Dėl pritarimo įgyvendinti investicijų projektą „Šiaulių lopšelio-darželio „Žiogelis“ (Dainų g. 11, Šiauliai) pastato energinio efektyvumo didinimas“; Nr. T-27 „Dėl pritarimo įgyvendinti investicijų projektą „Šiaulių sporto gimnazijos (Vilniaus g. 297, Šiauliai) mokyklos pastato energinio efektyvumo didinimas“; Nr. T-28 „Dėl pritarimo įgyvendinti investicijų projektą „Šiaulių menų mokyklos (Krymo g. 32-1, Šiauliai) pastato energinio efektyvumo didinimas“; Nr. T-29 „Dėl pritarimo įgyvendinti investicijų projektą „Šiaulių lopšelio-darželio „Žiburėlis“ (Darbininkų g. 30, Šiauliai) pastato energinio efektyvumo didinimas“; Nr. T-30 „Dėl pritarimo įgyvendinti investicijų projektą „Šiaulių lopšelio-darželio „Salduvė“ (Vilniaus g. 38D, Šiauliai) pastato energinio efektyvumo didinimas“.

¹² Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio 23 d. sprendimas Nr. T-485 „Dėl pritarimo įgyvendinti investicinius projektus“.

ministerijomis įsteigto Savivaldybių pastatų fondo (toliau – SPF) lėšomis teikiamomis lengvatinėmis paskolomis¹³.

Savivaldybės administracija rašte¹⁴ nurodė, kad 4 viešųjų pastatų modernizavimo projektų¹⁵ nespės užbaigti iki 2023 metų pabaigos, – termino iki kada turėtų būti užbaigtas lengvatinėmis SPF paskolomis finansuojamas projektas¹⁶, todėl šių projektų pilną įvykdymą norėtų finansuoti įprastos ilgalaiškės 1 916,2 tūkst. Eur paskolos lėšomis.

Įvertinus tai, kad planuojama imti 1 916,2 tūkst. Eur paskola keistųsi savo pobūdžiu ir terminu, tačiau neturėtų įtakos bendram Savivaldybės skolos dydžiui, bei atsižvelgus, kad Savivaldybės prisiimtų įsipareigojimų likutis, įskaitant 2023 metų I ketvirtį panaudotą pajamų paskolų kredito dalį (12 507,9 tūkst. Eur) ir 2023 metais suplanuotų pasiskolinti lėšų (11 234,1 tūkst. Eur) suma siektų 21,7 proc. 23 742,0 tūkst. Eur, t. y. 21,7 proc. Rodiklių patvirtinimo įstatyme nurodytų 2023 metams prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir 2022 metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, sumos. Taigi, Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 str. 6 d. ir Rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 str. 1 d. 1 p. nustatytas Savivaldybės skolos limitas (60 proc.) nebus viršytas. Minėtuose įstatymuose grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitas savivaldybėms 2023 metams nenustatytas.

Pagal Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo¹⁷ 4 str. 2 d. nuostatas, Šiaulių miesto savivaldybės biudžetas turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad sprendžiant pagal to biudžeto struktūrinį balanso rodiklį, apskaičiuotą kaupiamuoju principu, jis būtų perteklinis arba subalansuotas. Skaičiuojant struktūrinį balanso rodiklį, atsižvelgiama į tai, kokią valdžios sektoriaus išlaidų dalį sudaro konkretaus biudžeto dalis ir įvertinama ciklinė biudžeto komponentė. Ciklinė komponentė apskaičiuojama remiantis Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos paskelbtu produkcijos atotrūkio nuo potencialo įverčiu. 2023 m. kovo 24 d. Šiaulių miesto savivaldybei taikoma ciklinė biudžeto komponentė sudaro – 5 619,0 tūkst. Eur¹⁸.

Nuo 2023 metų savivaldybėms taikoma¹⁹ biudžeto sudarymo lankstumo taisyklė, t. y., savivaldybė, vertindama savo biudžeto atitiktį aukščiau minėtai biudžeto sudarymo taisyklei, gali:

1) iš asignavimų atimti asignavimus, skirtus Europos Sąjungos ir kitai tarptautinei finansinei paramai bendrai finansuoti, įskaitant tinkamų finansuoti išlaidų daliai tenkantį pridėtinės vertės mokestį, išskyrus iš valstybės biudžeto gautus asignavimus, skirtus Europos Sąjungos ir kitai tarptautinei finansinei paramai bendrai finansuoti;

2) prie einamųjų metų pajamų pridėti tokią dalį praėjusių metų gruodžio 31 dieną buvusių sukauptų savivaldybės biudžeto nepanaudotų pajamų (t. y., gautų, tačiau nepanaudotų pajamų, išskyrus

¹³ [Savivaldybių pastatų fondas - Viešųjų investicijų plėtros agentūra \(vipa.lt\)](#).

¹⁴ Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. gegužės 10 d. raštas Nr. S-1737 „Dėl išvados pateikimo“.

¹⁵ Šiaulių lopšelio-darželio „Salduvė“ (Vilniaus g. 38D, Šiauliai) pastato energinio efektyvumo didinimas – 660,5 tūkst. Eur; Šiaulių socialinių paslaugų centro pastato, esančio Stoties g. 9C, Šiauliuose, modernizavimas – 367,3 tūkst. Eur; Šiaulių lopšelio-darželio „Žiburėlis“ (Darbininkų g. 30, Šiauliai) pastato energinio efektyvumo didinimas – 372,4 tūkst. Eur; VšĮ Dainų pirminės sveikatos priežiūros centro pastato, esančio Aido g. 18, Šiauliuose, modernizavimas – 516,0 tūkst. Eur.

¹⁶ AB Šiaulių bankas ir UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūra kvietimas teikti paraiškas projektų finansavimui pagal fondų fondo „Savivaldybių pastatų fondas“ finansinę priemonę „Paskolos savivaldybių pastatų modernizavimui, finansuojamos iš Europos regioninės plėtros fondo“; [Savivaldybių pastatų modernizavimas - Šiaulių bankas \(sb.lt\)](#).

¹⁷ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014 m. lapkričio 6 d. Nr. XII-1289 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁸ https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/SB_VSDF_PSDf_ciklin%C4%97s%20komponent%C4%97s_2023%20III%20ERS.pdf

¹⁹ *Ten pat*, 17, 4 str. 5 d.

nepanaudotas Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas), kuri einamaisiais metais panaudojama asignavimams.

Jeigu, remiantis gruodžio 31 dienos duomenimis, savivaldybės skola viršija nustatytą skolos limitą, savivaldybės biudžeto sudarymo lankstumo taisyklė savivaldybės biudžetui netaikoma tol, kol savivaldybė viršija limitą²⁰.

Suplanuotus Savivaldybės 2023 metų biudžeto asignavimus ir pajamas įvertinus kaupiamuoju principu, savivaldybės biudžeto balansas yra teigiamas, o dėl numatomos imti ilgalaikės 1 916,2 tūkst. Eur paskolos nebus nukrypta nuo Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniu įstatymu patvirtintos savivaldybės biudžeto sudarymo lankstumo taisyklės.

Išvadą teikiame vadovaudamiesi tarptautiniais aukščiausiųjų audito institucijų standartais²¹. Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už išvadą“. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos tarnybinės etikos kodeksą ir įvykdėme kitus šiame kodekse nustatytus etikos reikalavimus.

Manome, kad mūsų surinkti įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų nuomonę dėl Šiaulių miesto savivaldybės skolinimosi galimybių.

Savivaldybės atsakomybė dėl prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolos sutartį

Savivaldybės administracija yra atsakinga už vertinimui pateiktų duomenų tikrumą ir teisingumą.

Meras tiesiogiai ir asmeniškai atsako už įstatymų, Vyriausybės, savivaldybės tarybos, savo sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais²². Savivaldybės administracijos direktorius tiesiogiai ir asmeniškai merui atsako už įstatymų, įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų, Vyriausybės, savivaldybės tarybos, mero sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais²³.

Auditoriaus atsakomybė už išvadą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, kad Savivaldybės taryba, galėtų priimti sprendimą dėl Savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą pažeidimą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus.

Rengiant šią išvadą buvo vadovaujamosi nuostata, kad pateikti duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus. Vertinimo įrodymai gauti taikant dokumentų peržiūros ir analitinės procedūras.

Savivaldybės kontrolierė

Inga Šimkūnaitė

²⁰ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo, 2014 m. lapkričio 6 d. Nr. XII-1289 (su vėlesniais pakeitimais), 4 str. 9 d.

²¹ 4000-asis TAAIS „Atitikties audito standartas“, prieiga per internetą: https://www.valstybeskontrolė.lt/TVS/Content/INTOSAI_standartai/4000-asis_TAAIS.pdf

²² Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo, 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (2022 m. birželio 30 d. įstatymo Nr. XIV-1268, redakcija su vėlesniais pakeitimais), 25 str. 1 d.

²³ *Ten pat*, 22, 34 str. 1 d.